

Ondskapen, kirken og forkynnelsen etter 22. juli

I avisen Vårt Land (VL) 25.07.12 gjengis et utdrag fra biskop Halvor Nordhaugs preken i Bergen Domkirke 22. juli. Han viser til angsten for den ukjente og overveldende fare som bredte seg etter terror dagen i fjor. Denne angsten var en viktig grunn til at det norske folk samlet seg i rosetog i gatene og søkte til kirken. Folk opplevde det ekstra skremmende og ubehagelig nærgående at gjerningsmannen ikke var en muslimsk ekstremist, men en av oss – en norsk Anders - en lyshåret Oslo-gutt.

Nordhaug lar så denne innledningen danne bakgrunnen for en utfordring til selvransakelse for oss alle. Blant oss som ikke altfor heftig protesterer på at «det er typisk norsk å være god», fortjener det å bli lagt merke til. For mange vil nok helst slippe slike toner fra prekestolen. Jeg siterer derfor Nordhaugs tankevekkende ord om oss gode nordmenn slik de ble gjengitt i VL:

«Hva er vi egentlig i stand til? Hvem er vi og hvem er jeg? Hvorfor er det noe slikt som skadefryd? Hvorfor blir jeg etter hvert immun mot andre menneskers lidelse bare de er langt nok unna? Hva kunne jeg komme til å gjøre, dersom jeg hadde havnet på et helt annet og mindre gunstig sted i verden, og fått helt andre kort på hånden?»

Kanskje er også dette en del av angsten fra 22. juli? Kjente vi i tiden etterpå, sammen med frykten etter det som skjedde og som altså kunne skje igjen, også på en uro over vår egen avgrunn? Fordi vi er mennesker som Anders er det? Fordi vi vet at selv om vi vegrer oss for å si hans navn og gjerne omskriver ham som «gjerningsmannen» eller «ABB», så er han en Anders, en av våre, en av oss?»

Nordhaug gir her stemme til angsten og spørsmålene kirken er sendt til verden for å møte med evangeliet. Kirken er ikke kalt til å dele ut Guds ord kun som angstdempende og beroligende midler. Kirken er kalt til å møte angsten for avgrunnen i oss selv og i verden med *sannheten* som gir legedom – sannheten om oss selv som falne skapninger og sannheten om Guds kjærlighet og hellighet. Da må det tales klart om den hellige Gud slik han ved Jesu død og oppstandelse har åpenbart seg for å gi oss tilgivelse og frelse.

Skal 22. juli holdes i minne med en årlig markering i kirken i årene som kommer, må markeringene knyttes til tradisjonen med «bots- og bededager» av godt, gammelt merke. Ikke til forbedring av «gamle Adam», men til selvfornektelse og nytt liv i Kristus. Bare slik tar vi ondskapen i oss og omkring oss på ramme alvor. Medfølende støtte for alle som er rammet, er viktig. Men hindrer vår omsorg klar forkynnelse av lov og evangelium til omvendelse, er ikke kirken lenger lys og salt midt i verdens nød.

Det onde som skjer i verden er hele tiden et kall til omvendelse for hver enkelt av oss. Kirken kan derfor ikke tale angstdempende utvalgte ord om Guds kjærlighet uten samtidig å holde klart fram Guds hellighet og dom over det onde. Guds kjærlighet tar ikke lett på synden i oss og i verden! Nei, dette er blodig alvor! Det vitner Jesus om der han henger på korset! Svikter vi her og går utenom eller taler overfladisk om korset, kan nok kirken bli populær i folket. Men da deler kirken også ansvaret for at omvendelsens mulighet blir skjult for det enkelte menneske og for vårt folk som nasjon (jf. Luk 13,1-5).

Det ansvaret har ikke kirken rygg til å bære. Det eneste Gud har gitt sin kirke på jord rygg til å bære, er Jesu Kristi kors.

Tore Vatne Helland